

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. III. Nec videt in supercomprehensione causarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

ut formaliter futurum cognosceret, ergo etiam nunc habet scientiam de iplo tanquam de virtualiter futuro. Resp. In primis neg. ant. nihil enim in illa hypothese impossibile foret, ratione cujus decretum potius esset futurum, quam non futurum. Comprehensionis quoque perfectio non exigit, ut videantur effectus futuri, aliter quam sunt futuri, imò hoc esset magna imperfectio cognitionis: cum igitur ante determinationem causæ, nullus effectus habeat, quod sit futurus, comprehensivæ cognitionis perfectio ante determinationem causæ non exigit cognitionem effectus futuri.

Secundò. Dato, non concessio antec. nego consequ. Cujus falsitatem cognosces ex hoc & simili modo inferendi: si per impossibile Verbum Divinum non esset æternum, scientia Divina tanquam comprehensiva illud cognosceret formaliter futurum in certa temporis differentia; ergo in signo priori, quo Pater producit Verbum, cognoscit illud ut virtualiter futurum, quam consequentiam cum Adversarii non concedant, etiam prioris consequentiam infirmitatem agnoscunt.

8. Secundò. Potest DEUS cognoscere suum decretum ut possibile, ergo potest illud cognoscere etiam ut futurum, siquidem possibile plus distat à duratione præsentis, quam futurum.

Respondeo. DEUS cognoscit suum decretum ut possibile possibilitate negativâ non repugnantia, quam habet etiam quodlibet ens existens, & necessarium, conc. possibilitate positivâ extrinsecâ de nominationis à potentia producente, nego: sed possibilitas magis distat à præsentis duratione, quam futuritio; si sit positiva, conc. si negativa nego.

9. Tertio. Admittitur in Divinis virtualis prioritas inter perfectiones necessarias & liberæ, absolutas & relativæ; inter ipsa quoque decreta DEI, è quibus intentio prior est electione: ergo etiam admitti debet virtualis futuritio Decretorum.

Respond. negando consequentiam, quia omnis illa prioritas tantum est præcisionis, & à quo; non verò durationis, & in quo, qualis ad futuritionem requiritur.

10. Quarto. In signo antecedente decretum una ex his contradictoriis necessario debet esse vera: *DEVS in sequenti signo decernet creationem mundi: DEVS in sequenti signo non decernet creationem mundi.* Cum igitur posterior propositio sit falsa, prima debet esse vera: ergo verum quoque erit objectum ipsius, quod est futuritio virtualis Divini decreti de producendo mundo. Resp. primò negando suppositum antecedentis, in quo supponitur prioritas in quo, cum solummodo sit prioritas à quo. Resp. secundò. In signo & pro signo antecedente decretum hanc propositionem semper fore falsam, *DEVS in signo sequenti decernet creare mundum*, quia in hac propositione enuntiat futuritio decreti, quæ tamen nulla est.

§. III.

Nec videt in supercomprehensione causarum.

11. **M**olima cum Becano sentit, futura contingentia antecederet ad decretum absolutum cog-

nosci in intima penetratione causarum secundarum, quam supercomprehensionem appellat. Et nititur hæc sententia unico pene fundamento: quòd divina cognitio perfectius intimam virtutem cujuscumque causæ creatæ exploret, quam ulla creata cognitio; ergo cum aliqua creata cognitio Angelica & humana futura contingentia in libero arbitrio conjecturaliter attingat, divina cognitio illa in supercomprehensione ejusdem arbitrii certò attinget.

Confirm. Major debetur perfectio supercomprehensioni, quam comprehensioni: sed vi comprehensionis liberi arbitrii DEUS certò videt omnes effectus cum illo necessario connexos: ergo vi supercomprehensionis certò videt effectus etiam contingenter connexos.

Hanc sententiam expressè rejicit S. D. a. 13. 12. textu suprâ. cit. & rursus q. 16. de malo a. 7. in 6. ubi hæc habet: *quia unumquodque cognoscitur secundum quod est in actu, non autem secundum quod est in potentia, ut dicitur in 9. Metaphys. in de est, quòd ea, quæ sunt ad utrumlibet, non possunt præcognosci in suis causis determinate.* Nimirum, eo modo effectus in causa cognoscitur, quo modo continetur, & habet esse in causa: sed futura contingentia antecederet ad prædeterminans decretum DEI non habent esse determinatum in causa. Implicat etiam futura cognitio, antequam habeant esse futuri, sed ante determinationem causæ liberæ, factam divino decreto prædeterminante, effectus contingentes non habent rationem futuri; ergo ut sic etiam non possunt cognosci.

Neque vim argumenti enervat magna vox supercomprehensionis: etenim illa vel adjicit aliquid perfectionis ad comprehensionem ex parte rei cognitæ, vel ex parte cognitionis: si primum, contra est: quòd cognitio non mutat naturas rerum, nec facit aliquid in se cognoscibile, quòd non est cognoscibile, nisi fingat chimæras & entia rationis: atqui effectus contingentes ante determinationem causæ liberæ non habent esse determinatè futurum, aut determinatam cognoscibilitatem, ergo. Si secundum: contra est, quia major perfectio cognitionis consistit in majori conformitate cum objecto, illa quippe cognitio rem melius cognoscit in causa, quæ melius penetrat & enuntiat modum, quo effectus continetur in causa. Sed effectus contingentes ante determinationem causæ liberæ non sunt determinatè futuri, sed incerti, & fallibiles: ergo tam parum sequitur ipsos à perfectiori cognitione certò cognosci, ut potius quantò perfectior est causæ comprehensio, tantò minus determinata ipsorum futuritio cognoscatur & judicetur.

Ergo, inquis, cognitio, quæ DEUS actus nostris ut in libero arbitrio contentos cognoscit, est conjecturalis? Resp. Est conjecturalis ex parte subjecti nego, ex parte objecti, conc. hoc est, videt DEUS actuum nostrorum intrinsecam contingentiam & fallibilitatem, quantum est ex vi liberi arbitrii ut causæ proximæ; non tamen ipse videt fallibiliter, quia ex vi altioris causæ, sui nempe decreti videt liberum arbitrium ad hos vel illos actus inclinatum.

Ad fundamentum Molinæ Resp. Cognitioni divinæ & supercomprehensionem major debetur perfectio, quam cuiuscunque cognitioni creatæ & comprehensivæ tantum: perfectio tenens se ex parte actus, conc. ex parte rei cognitæ, tanquam aliquid immutans ex parte ipsius, nego.

16. Adhuc dices: In Thomistica doctrina DEUS certò videt actus liberos in voluntate ut præmota, & tamen voluntas ut præmota habet indifferentem connexionem cum suis actibus. Resp. disting. alterum membrum antec. voluntas ut præmota habet indifferentem connexionem cum suis actibus: indifferentiæ actuali & positivæ, concedo, indifferentiæ privativæ seu suspensionis, quæ dicit potentiam conjunctam cum carenti actus, nego antec. & consequentiam: voluntas enim non præmota habet connexionem indifferentem indifferentiæ etiam privativæ, à qua actus nullam habet essendi determinationem, nec proinde futuritionem.

§. IV.

*Futura contingentia non videntur in ipso-
rum veritate objectiva.*

Communior sententia Recentiorum amplectitur pro medio videndi futura contingentia, eorumdem objectivam veritatem, quæ sit obiectibilis Divino intellectui præsuppositivè ad omne decretum, quam docuit Suarez de scient. fut. conting. l. 2. c. 2. Eius fundamentum consistit in futuritionis expositione priori articulo à nobis retracta & returata.

Contra eandem est in primis autoritas S. Doct. qui exponens Aristot. l. 1. perih. c. 8. lect. 13. tantum abest, ut Philosophi doctrinam censurâ *erroris Theologo non curandi* peritineret, ut insuper suo iustragio & doctrina firmaverit, dicens: *in singularibus, quæ sunt de futuro, hoc non esse necesse, quod una sit determinate vera & altera falsa.* Idque repetit in 1. dist. 38. q. 1. a. 5. & alibi. Neque valet illa elusio, quod S. D. cum Arist. tantum loquatur de veritate determinatâ quoad nos, nullam enim aliam reddunt rationem, cur neutra ex propositionibus contradictoriis de futuro contingenti sit determinatè vera, vel falsa, nisi quia futurum contingens non habet esse determinatum in suis causis, ita enim S. D. loquitur cit. dist. 38. q. 1. a. 5. ad 2. Præterea si futura contingentia in eorum objectivâ veritate videntur; nec videntur in Divina essentia, tanquam causa: nec scientia visionis foret causa rerum. neque ideo res essent futuræ, quia DEUS novit: certitudo quoque Divinæ scientiæ haberetur à rebus, non à se: futurum non esset id, quod determinatum in causa, &c. quæ omnia pugnare contra doctrinam S. Doct. constat ex præcedenti disp.

18. Ratio quoque contra eandem doctrinam est primò. Eo modo aliquid est verum & cognoscibile, quo modo est ens, ita nimirum, ut modus entis semper se teneat ex parte objecti (loquitur ipse Derkennis c. 7. §. 3.) hæc quippe pari semper passu procedunt: ens, verum, scibile, & secundum omnes Philosophos, cognoscibilitas est passio entis. Atqui futura contingentia non habent esse nisi in causa, in se enim actu nihil sunt, fa-

tentibus Advers. ergo etiam non in se ipsis, sed in causis (non utique indeterminatis, sed determinatis) cognoscibilitatem & veritatem objectivam, habere possunt.

Ratio est secundò. Veritas objectiva determinata futurorum contingentium præcedens omne Decretum DEI destruit omnem contingentiam, & inducit necessitatem: ergo implicat. Consequentia est Advers. Antec. prob. Ubi prædicatum ex intrinsicis principiis inest subjecto, connexio utriusque (adeoque veritas objectiva, cum per ipsam nihil aliud intelligi possit, quam connexio prædicarorum) est necessaria, v. g. in hac propositione *Petrus consentiet*, connexio futuritionis cum consensu Petri esset ex intrinsicis principiis: ergo esset connexio necessaria. Major ex eo liquet, quia quod rei non ab extrinseco, sed intrinseco convenit, ex natura rei, adeoque necessariò convenit. min. etiam patet, quia hæc veritas & connexio per Advers. oritur ex intrinsecâ determinatione futurorum secundum dicta n. 1.

Accedit primò. Quòd veritas præcedens omne signum libertatis est necessaria; sed veritas objectiva futurorum contingentium præcederet omne signum libertatis, quia præcederet signum libertatis Divinæ, quæ per essentiam est primum liberum omnis alterius liberi fons & causa.

Accedit secundò. Quòd veritas objectiva esset fundata in principiis intrinsecè necessariis, quæ cognoscuntur à DEO per scientiam necessariam simplicis intelligentiæ, nempe quòd *ex duabus propositionibus contradictoriis altera debet esse vera, altera falsa: quòd quodlibet est, aut non est.* quæ sunt propositiones æternæ veritatis: ergo & ipsa veritas objectiva esset simpliciter necessaria.

Respondebis primò. Illam necessitatem non esse absolutam, sed ex suppositione liberæ determinationis faciendæ à causa contingenti & libera. E. g. hujus propositionis (*Petrus consentiet*) veritas objectiva non est necessaria, nisi ex suppositione liberæ determinationis, quâ se Petrus ipse determinabit ad consensum; adeoque non est necessitas antecedens, sed consequens.

Sed contra datam responsum est primò: quòd hinc sequeretur, veritatem objectivam hujus propositionis non haberi propter intrinsecam determinationem objecti, sed extrinsecam à causa, quod est contra hypothesein Advers. Contra est secundò. Quòd hæc ipsa determinatio libera est quid futurum contingens, & de ea similiter possunt fieri contradictoriæ propositiones, *vel Petrus liberè se determinabit ad consensum, vel non se liberè determinabit.* Vel ergo, quòd se liberè determinabit, est determinatè verum intrinsecâ determinatione, vel non est determinatè verum intrinsecâ determinatione. Si non; habemus intentum: si est; redit eadem difficultas, quomodo non sit necessaria connexio inter futuritionem & determinationem Petri.

Respondebis secundò. Hujus objectivæ veritatis determinationem ac necessitatem ideo non præjudicare libertati, quia tantum est necessitas ex suppositione, quòd eventus contingens aliquando erit; vel absolute, si est absolute futurus; vel conditionatè, si est conditionatè futurus. Ex